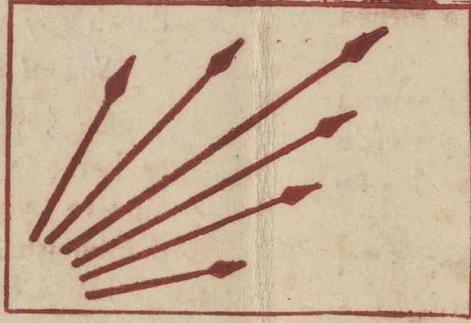

ORDU

Ordu Vilâyeti Halkevi Dergisi

İÇİNDEKİLER

19 Mayıs ruhu	Sadri Us
41 Yalın Kılıç	Halit Yalçın
Türkler öldürülebilirler, lâkin mağlûp edilemezler	Napoleon
İnönü'nün vecizeleri	* * *
Uzunisa köylerinde Tiyatro	Fevzi Güvemli
Korku—Cesaret	Doğan Köymen
Sancak (Şiir)	A. Orhan Arıtan
Hicran çeşmesi (Şiir)	M. Sükûti Karaca
Keçiköyü'nde (Şiir)	Cem Havzanlı
Ünyeli Ziya Behlûl	Sıtkı Can
Mücrimlerin Kültür Seviyesi	M. Ali Sebük
Felsefe kırıntıları	* * *
Aile ve okul çocuğu iyi tanınmalıdır	Halil Gürpınar
Aklın aczi (Şiir)	Salâhattin Kurtuluş
Eskisi gibi (Şiir)	N. Ökmen
Elma ağaçlarına ârız olan zararlı böcekler	Huriye Genç
Kim bozmuş	* * *
Evimiz çalışmaları	* * *

Dil - Edebiyat şubesi :

Genç Türkiye'nin kurtuluş ve kuruluşunu sağlayan 19 Mayıs'ın dönümlü coşkun tezahürlerle kutlanmıştır.

Havalarımızın hâkimi kahraman Türk çocukları ve millî ideal uğrunda kırılan kanatlar anılmıştır.

Millî Hâkimiyet ve Çocuk Bayramı kutlanmış bu vesile ile muhtelif yerlerde ve muhtelif vasıtalarla nutuk ve konferanslar verilmiştir.

Bu meyanda Fatma Gökçe, Millî Hâkimiyet mevzuu üzerinde verdiği değerli bir konferansla günün mânâ ve ehemmiyetini temamlile belirtmeğe muvaffak olmuştur.

Sadri Aka caddesinin açılma töreni münasibetile de muhtelif hatiplerimiz memleket ölçüsünde kıymet taşıyan mevzular üzerinde konuşmuşlardır.

İhracat kontrolörü İzzet Duru tarafından ihtikârla mücadele, ticaretin tanımı, tüccar ve esnaf; Öğretmen Saim Erden tarafından Türk Çocuğunda Ahlak mevzuları üzerinde verilen konferanslar bu şubemizin faaliyetleri cümlesindendir.

Güzelsanatlar şubesi :

Evimizin diğer şubeleri tarafından hazırlanan gün ve gecelere kendi çerçeveleri dahilinde iştirak etmişlerdir.

Temsil şubesi :

Evimiz salonunda Güzelordu İlk okulu tarafından (Balta) temsili sahneye konmuş, 23 Nisan münasebetile güzel bir balo i' e çocuk balosu tertibolunmuş, Yardımsevenler Cemiyeti yararına da danslı çay verilmiştir.

Sosyal yardım şubesi :

Bu ay zarfında da 200 fakir yurttışa her gün sıcak yemek verilmiş, fakir ailelere yiyecek, giyecek ve yakacak dağıtılmıştır.

Hasta Bakımevimizde de fakir halkın meccanen muayeneleri yapılmış ve ilaçları temin edilmiştir.

Kurslar :

Evimiz salonunda Ortaokul imtihanlarına girecek yurttışlar için Matematik, Fizik, Kimya ve Fransızca kursları açılmış, Cezaevindeki Dershane de mutat faaliyetini göstermiştir.

Spor :

19 Mayıs'ta Ordu Gençlik kulübü ile Ortaokul takımı arasında hazırlanan maç bu şubenizin faaliyetleri arasındadır.

Diğer şubeler :

Diğer şubelerimiz de kendi mevzuları dahilindeki çalışmalarına devam etmişlerdir.

İ t i z a r

Dördüncü sayımızın neşri, bazı zarurî sebepler dolayısıyla gecikmiştir. 19 Ağustos-ta çıkacak olan beşinci sayımızla neşriyatımıza devam edeceğiz. Sayın okuyucularınızdan özür dileriz.

Ordu

Ordu Vilâyeti Halkevi Dergisidir.

KONUŞMA :

19 Mayıs Ruhu

19 Mayıs'ın ifade ettiği mânâ, yalnız millî varlığı ve millî benliği kazandıran İstiklâl mücadelemizin bir başlangıcı olması değildir. Bu, millî tarihimizde büyük bir değer taşıyan mevzuun sadece tek cephesidir. Bu mevzuu muhtelif cephelerden mütalea ettiğimiz takdirde, 19 Mayıs'ın Türk millî ve içtimai tarihinde çok geniş ölçüde bir yer tuttuğunu ve hattâ başlı başına bir tarih ve bir değer olduğunu görürüz.

Millî kalkınışların, içtimai kalkınışlara yaslandığı ve yaslanacağı tabiidir. Şu halde millî kalkınış için önceden cemiyetin hazırlanması zaruridir. Bunu temin için de zühdi ve insanî zihniyetlerin, yerini, millî zihniyete bırakması lâzımdır. Her şeyden evvel millî birlik ve beraberlik temin edilmelidir ki milletin ruhuna sarsılmaz bir inan ve güven çakılsın...

Şu halde önce, bünyesinde mutavaat gizlenen içtimai bir inkılâp yapılmalı, onu kat'iyet ifade eden bir ihtilâl takip etmeli ve netice temin edildikten sonra yerini tekrar inkılâba bırakmalıdır. Millî zihniyete dayanan bir birlik ve beraberlik olmadıkça, doğacak bir ihtilâlde şuur aramak boş bir hülyadan başka bir şey olmayacaktır.

İşte bu düşünüşdür ki, millî menfaate tercih edilen şahsî menfaatlerin doğurduğu kudretsizlikle, milleti mutlak bir izmihilâle sürüklemekte olan iktidarı devirmek için 19 Mayısta vatan topraklarına ayak basan bir Dehâ, yarın peşinden sürükliyeceği bir cemiyete güzel örnekler vermiş, millî menfaati her türlü şahsî menfaatlerden üstün görerek makam ve üniformayı istihkar etmiş " milletin şefkat ve civanmertliğine güvenerek ve onun bitmez feyiz ve kudret menbaından ilham ve kuvvet alarak, milletin bir ferdi sıfatile, vicdanî vazifesini, yapmıştır. Millî birlik ve beraberliği temin eden, Partimizin kökü, Müdafaai Hukuk'u teşkil etmiş, dolayısıyla menfi ve mütereddit fikirleri baltaharak milleti tek fikir, tek inan ve güven etrafında toplamıştır.

Görülüyor ki 19 Mayıs, içtimai kalkınışın temel taşı olmuş ve millî ihtilâl, şuurunu bu içtimai inkılâptan almıştır.

Demek ki 19 Mayıs; yalnız İstiklâl Mücadelemizin başlangıcı olmakla kalmamış, gönüllere kadar kök salan yüksek bir idealin tahakkuku yoluna atılışın bir mebdei, makam ve üniforma gibi - gişici bir mahiyeti olan - yaldızların fırlatılarak millî menfaatin her türlü şahsî menfaatten üstün olduğu ve olması gerektiği hakikatının ortaya konuluşu, millî birlik ve beraberliği yaratan inan ve güvenin doğuşu olmuştur. İşte millî ihtilâl, şuurunu, iğrenç menfaat hislerinden uzak sağlam ve temiz bir karaktere yaslanan bu asil ruhtan almıştır.

Tarih, bu milleti yarın yine bir vazifeye çağırarak olursa, Aksağı Kumandan'ın işaretini bekleyen ve onun etrafında ayrılmaz bir bütün halinde birlik ve beraberliğin timsali olan bu asil ruhun sahibi koca bir millet, tarih önündeki vazifesini yapmakta biran tereddüt göstermiyecektir.

Tanrı Türkü yaşatsın!..

SADRI US

Türk Tarihinden sayfalar:

Koca bir Imperatorluğu yıldıran 41 Yalın Kılıç

Halit Yalçın

Uzakları yakınlaştıran, kahramanlık ve feragatin timsali olan asil Türk Milletinin engin tarihi, kudretli kincinin yarattığı en yüksek eserlerle kabarmış bir şan ve zafer destanıdır.

İstiklâl ve şerefini her varlığının üstünde tutan bu kahraman milletin tarihinde, ihtiras denilen iğrenç duygu - mahdut denemek kadar az bazı hadiseler müstesna - hemen hiç bir zaman yer almamıştır.

Tarih boyunca buyruk ve buyurduruk altına girmeyen Türk Milletinin bazı bahtsız çocukları, bir takım imkânsızlıklar karşısında esir düşmüş olsalar bile, damarlarında taşıdıkları kan, onları, ya yediremedikleri izzeti nefislerinin yoluna ölümün pençesine atmış; yahut da istiklâl ve şereflerinin uğruna düşmanlarının hükümdar sayılarına kırk birerle baskın yaptıracak kadar kudret ve cür'et bağışlamıştır.

636, işte böyle feragate dayanarak yükselmiş bir yiğitlik âbidesinin, millî tarihimizin bağrına çakıldığı şanlı bir tarihtir.

Tu-Men Kağan'ın, Ortaasya'daki bütün Türk boylarını 545 yılında, efsanevi Kurt başlı bayrağı altına toplayarak kurduğu *Gök Türk* (*Tukyu*) devleti. *Tu-Men*'in oğlu kahraman *Muhan* zama-

nında en parlak devrini yaşamış, bunun da kardeşi *Topo Han* zammında ve 581 yılında doğu, batı olmak üzere iki kısma bölünmüştür.

621 de doğudaki *Gök Türk Ülkesi*'nin sekizinci hükümdarı olan *Kieli Han* devrinde, Gök Türk Kağan sülâlesi arasındaki bazı hadisat, devletin hünyesinde mühim rol oynamış, araya karışan Çin fesadı neticesinde 630 yılında ülkenin doğu kısmı Çinli'lerin eline geçmiş ve *Kieli Han* da esir düşmüştür.

Tarihte Türk'ler için söylenen büyük sözler'den

*Türk'ler öldürülebilirler,
lâkin mağlup edilemezler*

"İnsanları yükselten iki büyük meziyet vardır: Erkeğin cesur, kadının iffetli olması. Bu iki meziyetin yanı başında her iki cinsi, kadınla erkeği şereflendiren tek bir fazilet vardır: Vatan'a - icabında her şeyi tereddütsüz feda edecek kadar - bağlı olmak. Bu meziyetler ve ub fazilet, en büyük kahramanlığı, hayatın elemine, kederine karşı fütursuz kalmağı ve ağır hadiselerin acı hıklarına göğüs germeğı doğurur.

İşte Türk'ler bu çeşit kahramanlardandır. Ve ondan dolayı Türk'ler öldürülebilirler, lâkin mağlup edilemezler."

Napoleon Bonapart

perator sülâlesinden büyük *Kür Şad*'ın etrafına toplandılar. Zalim Çin hükümdarı *Tay-tsung*'u öldürmek, esir Türk prensi *Holuku*'yu Türkeline kaçırmak ve istiklâllerine kavuşacak Türklere *Kağan* ilân etmek için 639 yılında pervasızca saraya saldırdılar.

Sarayda, Çinliler ve çelik zırhlara bürünmüş muhafızlarla açık ve yanık bağırlı kırk bir Türk yiğiti arasında ga-

Bu fırsattan istifade etmeyi düşünen Çinli'ler, esir Türkleri Çin'in muhtelif yerlerine dağıtmışlar, milliyetlerini unutturarak onları Çinlileştirmek hülyasına düşmüşlerdi.

Önce, esirliği izzeti nefsine yediremeyen *Kieli Han* 634 de ebediyete göçtü. Sonra, ilerdeki büyük tehlikeyi sezen ve esirliğe tahammül edemiyen Türkler de, asil kanlarının icabı, derhal Gök Türk Imperatorluğu'ndan büyük *Kür Şad*'ın etrafına toplandılar. Zalim Çin hükümdarı *Tay-tsung*'u öldürmek, esir Türk prensi *Holuku*'yu Türkeline kaçırmak ve istiklâllerine kavuşacak Türklere *Kağan* ilân etmek için 639 yılında pervasızca saraya saldırdılar.

İnönü'nün Vecizeleri

Hakiki millet idareleri, milletin iradesini söyletmeden evvel anlıyan ve ihtiyaç noktasında milletin arzusu ile tetabuk eden idare şekilleridir.

1927

İtimat edilen salâhiyetler ağızdan bir hastalığın söylenmesi bile ferdi ve cemiyeti onunla mücadeleye sevk etmek için mukavemet edilemez bir ülüstür.

1927

Bir cemiyette en muzir adam, ehliyesiz olduğu halde salâhiyet sahibi olandır.

1929

Kendimizi haksız olmaktan sakınmak, icabında hükümden adalet isteyen haksızlığı, baskı ile yüklemek istiycek olanı red için yürekli ve güçlü olmak... İşte bizim zihniyetimiz ve millî terbiyede istikametimiz budur.

1929

Devlet denilen şeyin ne ile idare olunduğunu, köy ihtiyarları hiç olmazsa bizim kadar bilirler. Bu memleketin her köyünde bir Başvekil oturduğunu hesap ederek söz söylemeliyiz.

1930

Bir vatandaş, bütün vatanın mukadderatı üzerinde, kendi şahsı için alâkadar oluyormuş kadar, alâkadar olmak lâzımdır.

1932

Çok söylemek, nadiren söylenen çok güzel sözlerden daha faydalıdır.

1932

Çektiğimiz sıkıntı açık mânasile parasızlık değildir. Çektiğimiz sıkıntı Bilgi sıkıntısıdır.

1932

yet sert ve çetin bir doğuş oldu... Ne yazık ki, imperator öldürülemedi. Azlık olduklarından çekilmeğe mecbur kalan Türkler de başlarındaki kahraman *Kür Şad*'la beraber geçmek istedikleri bir ırmağın suları arasında ve idealleri uğrunda can verdiler.

Esir bulundukları ülkede ihtilâller yaratarak kırk bir kişi ile dört yüz milyonluk bir imperatorluğun hükümdar sarayına baskın yapacak kadar yiğit olan bir milletin; imperatorluğu da temelinden sarsarak yıkacağından korkan Çinliler, esir Türkleri, Sarı ırmağın şimaline geçirerek serbest bıraktılar.

İşte 639 yılında atılan bu tohumdur ki Türk Tarihinin değer biçilemez kahramanı Kül Tigin'in babası (*İda taşda**) İleriş Kutluğ Kağan'ın Çinlilere saldırarak onları yenmesini ve 681 de Doğu Gök Türk Hükümdarlığının tekrar kurulmasını ve Türk'ü, âşığı olduğu istiklâline kavuşmasını temin etmiştir. Demek ki:

Türk; imkânsızlıklar içinde bile, istiklâl ve şerefi uğrunda hârikalar yaratmağa muktedir asil bir Millettir...

(*) Evvelce zuhul eseri olarak (*İdat Şad*) şeklinde okunan (*İda taşda*) ağaçta ve taşda demektir ki şurada burada anlamına gelmektedir.

H. Y.

Uzunisa Köylerinde Tiyatro

Yazan: Fevzi Güvemli

"Köy Tiyatrosu," diyebileceğimiz bu temsiller, düğün ve derneklerde, bayramlarda münasip bir alanda ve açıkta oynanır. Seyirciler çevrelenip ortayı boş bırakırlar, burası sahnedir. Dekor ve eşya pek azdır, hatta, çok def'a bunlar bizzat oyunculardır. Oyuncuların çoğu, oyun esnasında seyircilerden seçilir veya isteğiyle kendisi ortaya çıkar.

Aşağıdaki üç temsili Kayadibi Köyünden Halis Karahisarlı oğludan derledik. Şimdi 50 yaşlarında bulunan Halis, baş rolleri alır ve oyunu idare eder.

(Kalaycı oyunu)

"Sahne: Ortada taş ve topraktan bir kalaycı ocağı ve ağaçtan örs taklidi vardır. Ceketinin kollarından bir değnek geçirilerek kolları grilen biri körük olur, ocağın karşısına oturur. Bunun omuzlarından ocağa doğru iki değnek uzatılır ki, bunlar borudur. Çırak körüğün arkasında, ayakta durur. İcabında öndekinin iki kollarından tutup körük gibi çeker. Kalaycı ocağın başındadır."

Kalaycı — Heyy.. Ahali. Ben Ofllu meşhur Halis ustayım. Her türlü bakır kalaylarım. Kapları ayna gibi ederim. Öyle ki içine bak, sakalını tara.. Us-talıkta eşim emsalim yoktur. Böylesi her zaman köyünüze düşmez. Haydi.. Getirin, kalaylayayım.

"Seyirciler arasından birkaç kişi müşteri olarak ortaya çıkarlar. Ellerinde, güğüm, tas veya bu gibi şeylerin yerine, meselâ kasketleri vardır."

Kalaycı — "Devam eder.. Bakın hele, herkes kalaylattırmak istiyor.

Bir müşteri — Usta sen kalaycı mısın?

Kalaycı — Elbet, kalaycının alâsıyım. Görmüyon mu? Bir de tellâl mı okutalım.

Müşteri — Öyleyse şunları kalayla. Emme kaç kalaylayıyacan?

Kalaycı — "Kaplari muayene ederek, Üstü üstüne birer kâata olur.

Müşteri — Emme de bahalı ha..

Kalaycı — Ne idelim, şimdi kalay ateş pahası.

Müşteri — Peki. İyi yap da..

Kalaycı — Sen meraklanma gayri. Hiç kurşun katmadan yaparım.

Öteki müşteri — Usta biyol şunlara da bakıver. Ceremesi ne ıder acaba?

Kalaycı — Ha bak, bunlar büyük kaplar.. Yüzyirmişere olur.

Müşteri — Yüzyirmişere mi? "Güler, Bunları kalaylamakta bir iş mi sankim. Bizim davulcunun Ali senden iyi kalaylıyor. Hem de rastgelene..

Kalaycı — Bizimki o türlü kalaylardan değil oğul.. Sırasında eh biz de utandırmayız hani..

"Öteki müşterilerle de pazarlık böylece bir müddet devam eder.."

Kalaycı — "Çırağa, Haydi.. Çek körüğü.

Çırak — Peki usta.

Çırak körüğün iki kolundan yapı-sarak çekmeğe başlar. Körük işini gören adam soluyup üflemeğe, gülünç hareketler yapmağa başlar. Bu sırada usta kapları kalaylamaktadır. Komik hareketlerle kalçalarını sallayarak ayaklarıyla kapları küller, sonra kalayı sürer ve söylenir..

Kalaycı — Hay gidi hay.. Avrupa-dan usta getirsen bundan iyisini yapamaz. bakın da şaşıp kalın...

Bir müşteri — Usta benimkiler bit-ti mi?

Kalaycı — Buyur aғam, al. Güle güle kullan.

Müşteri — Bunların neresi kalaylandı ki?

Kalaycı — Sen göremezsın, kalaylıdır onlar.

Müşteri — Beni dolandırdın, bedava paramı aldın..

Kalaycı — Sen bakma, bizim körük hava kaçırıyor da ondan renksiz olduklar. "Çırağa bağıırır, hey bana bak, görmüyon mu? körük hava kaçırıyor. Tika şunun deliklerini.

"Çırak yerden çamur alır, bu sırada kaba soluyan körüğün ağzının bur-nunun kenarlarına sürer. Körük tuhaf-lıklar yapar ve kolları iki yana açılmış, yüzü gözü çamurlu haliyle seyircilere doğru seğırtir. Usta ve çırak peşine düşerler, ortalık karışır. Oyan biter.."

(Hatip oyunu)

Sahne: Boştur. Seyirciler arasından biri yavaş yavaş ortaya çıkar. Uzun bir cübbesi, kocaman bir sarığı vardır. Sarığın içinde bir pervane tencerere saklıdır.

Hatip — Ben babamdan üzerime intikal eden hatipliği cahilliğim yüzünden idare edemediğimden Akkise köyü camiine, yerime ehli namus ve ehli ırzdan birinin seçilmesini talep ediyorum. Burada mevcut muhtarlar, ihtiyarlar yeni hatibi seçsinler.

Seyircilerden bir kaç kişi kalkarlar, müşavere ederler ve içlerinden safça tanınmış bir adamı hatipliğe seçerler, yeni hatip ortaya çıkar ve oturur. Bu esnada birinci hatip, seyircilerin çevresinden dışarı çıkar. Önceden hazırlanan saklı bir yere giderek başında-

ki tencereye su doldurtur. Seyircilerin ve yeni hatibin bundan haberi yoktur. Azametle, yavaş yavaş tekrar ortaya gelir, biri de saygı ile kendisini takip etmektedir. Ortada oturan yeni hatibin yanına gelince durur.

Hatip, makamla okumağa başlar:

Bu dünya yalandır, bunda kalınmaz,
Yürü dünya yürü, murat alınmaz.
Gafil olup âkil geri dönülmez,
Yürü dünya yürü, sonun virandır.
Meded şimden geru ahir zamandır.
Mabudun dururken mahluka dayanma,
Dünyayı yapıp da ahreti yıkma,
Azığın var mı yola çıkmağa,
İki melek gelir sual sormağa,
Ölünce çözerlar, belin kuşağın,
Gözüne görünmez oğlun uşağın,
Yakasın gömlek olur örtün döşeğın.
Suyun ısıtırlar kazan dolunca,
Kefen biçerler boylu boyunca,
Getirirler seni kabre koyunca.
İki melek gelir çınarlar gibi,
Gözleri yalayıp şimşekler gibi,
Biri sual sorar gök gürler gibi.
Cehennemün üstündendir kapısı,
Ateşdendir divarının yapısı,
Seksen yıllık yoldan gelir kokusu.
Yürü dünya yürü, sonun virandır.
Meded şimden geru ahir zamandır.

Ey ahali.. Ordunun Uzunisa nahiyesinin Kayadibi köyünden Kasarlıoğlu Mehmedin oğlu ben Halis, babamdan intikal eden hatipliği . . . köyünden . . . oğlu . . . devir ve teslim ettiğime siz de şahit misiniz?

Seyirciler — Hep birden bağıırşırlar. Şahidiz..

Birinci hatip arkasındaki adama işaret eder. O da su dolu tencerenin üzerindeki bezi açar ve eline alarak:

— Allah mübarek etsin, diye bağıırır ve yerde oturan yeni hatibin başına geçirir.

Devamı gelecek sayıda

Fevzi Güvemli

Korku — Cesaret

Doğan Köymen

“Korkunun cana faydası yoktur” diye bir Atasözü vardır. Bunu ferdin hayatından alıp Millet hayatına tatbik edersek “Korku, boyunduruk ve kölelik getiren bir iletir” şeklinde ifade edebiliriz. Bir Milletin, başkibir Milletin hâkimiyetine girip arabasına koşulması kadar, dünyada, elem verici ne vardır?

Gerçi var olan her şeyi hayat, daha iyiye, daha güzele doğru tahrip ve tasfiye etmektedir. Buna insan oğlunu şuurlu ve garezsiz yapıcılığı karışınca, san’at aşkı ile incelenen eli dokununca “Tekâmül” dediğimiz merhaleye ayak basılmaktadır. Fakat, insan oğlunun bir de kötü tarafı var. Hayvanlığa bakan, yakıp yıkan tarafı, o bir defa “Ben’im” demesin; başkalarına “Hak”, tanımayan bir ihtirasla ayaklanmasın; insan oğlu bunu yaptığı gün, sahnedeki rolü, korkunç bir yıkıcılıktan başka bir şey değildir, O, artık kudurmuştur. Tahrip ve yok ettiğinin yerine “Ben” in, kan kusturucu dayanılmaz vahşetini koyacak ve mağrur bir eda ile “Bu, benim zaferim!..” diye, haykıracaktır.

İnsanlık, beşeriyeti bu kötü huyundan vaz geçirmeğe muktedir değildir. Fakat, bu tarih boyunca, hayatı bahasına olsa da, insanlık kendini sokan yılanların başını kırmıştır. “Yırtıcı kuşun ömrü az olur” diyen insan, bunu kuru lâf olsun, diye, ortaya atmamıştır. Başkalarını ezmeğe ve yok etmeğe çıkan sersem seyyahların cesa-

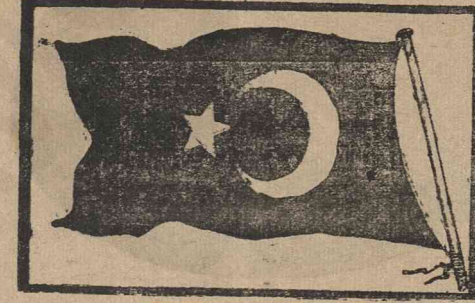
reti, bozguncu korku saldıkları yerlerde bir geçer akçe saltanatı sürebilir. Fakat; korku, bozgun nedir bilmiyenlerin ve bu beşerî zaafı semtlerine, ruhlarına uğratmıyanların cesareti, mütecavizlerinkinden üstündür ve kırmağa muktedirdir. Hakikî medeniyet, Millî Kültürlerini mütecavizlere karşı koruyan ve tahrip ettirmiyen Milletlerin eseridir. Sürülerin medeniyeti yoktur.

İnsanlığa - ister küçük, ister büyük olsun - bütün milletlere istiklâl ve hürriyet hakkı tanıyan asil ve cesur millet ayakta durdukça beşerin hodbinliği, barbarlığı yalnız can sıkacaktır o kadar.

Yaşama mücadelesinde gürzü ile demirden dağları delen milletlerin hayat kitabında, onların istiklâl ve hürriyetlerine dokunmak gafletinde bulunanların âkibetleri de yazılıdır. Türk Ergenekon’u, bu mucizelerin destanıdır. Başbuğumuz’dan, yeni insanlık dünyasını kurmak emrini aldığımız zaman, geçmişteki mucizelerin daha muhteşemini yaratacağız.

Palavra savurup başkalarını korkutmak veya başkalarından korkmak Türk’ün hayat ve ahlâk kitabında yer almamıştır. Türk, varlığı ve dâvası uğrunda, hayatı sevdiği kadar, ölümleri de sevmiştir. Türk’ün dünyaya baş eğdiren şerefli cesareti, bu sevgiden doğmaktadır.

Doğan Köymen

SANCAK

(Nöbetini beklerken)

Canlandı gözümde yaşıyan şanlı asırlar;
Ermek sana, içimde tapmak ihtiyacı var.

Bir gizli heyecan ki sarıyor her yanıma,
Uğruna versem gene az geliyor canımı.

Yüz sürerek atamdan armağan al rengine,
Gönlümü kaptırayım zaferin ahengine.

Kanlı meydanlarında dalgalandın hep şanla;
Muhaç’ta, Kosova’da.. Boyandın kızıl kanla.

Türklük sana taparken yükselir göğe adın;
Ebediyen sürececek kâynatta saltanatın.

Seni hürmetle anıp gelmezse düşman dize,
Ölmek, yaşamaktan çok, uğrunda, kutsi bize.

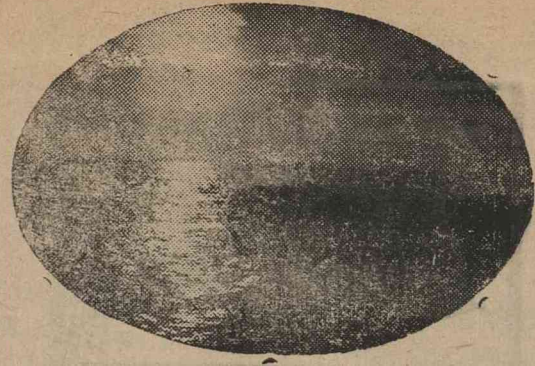
Türk’üm, sana lâyıkıma, ey ulu, şanlı Sancak!
Asil kanım uğruna şevkle, zevkle akacak.

Düşmez gölgen de yere, gezdin hep burçtan burca;
Muzaffer dalgalandın ufkumda asırlarca...

Önünde ant içerim göklerin Ayyıldızı!
Sana erişmek için, ülkümün mevcut hızı.

Ne şeref, sana kurban.. beklemek fecre kadar;
Ne şeref, hür yaşamak sayende haşre kadar!

A. Orhan Arıtan

Hicran Çeşmesi

Derâğuş ettikçe onu İlkbahar;
Derlermiş âşıklar cânân çeşmesi !
Anî bir felâket kılmış tarûmar ;
Koymuşlar ismini Hüsran Çeşmesi !

Ufuklar kızarıp tüllemiyormuş ;
Çevresi yeşerip güllenmiyormuş ;
Suları cûsedip dillenmiyormuş ;
Hiçkırıp ağlıyor Hazan Çeşmesi !

Haymeler süslemiş dört bucağını ,
Burda kurmuş Mecnun dost otağını ,
Anıp da derinden geçmiş çağını ,
Neler anlatıyor Destan Çeşmesi !

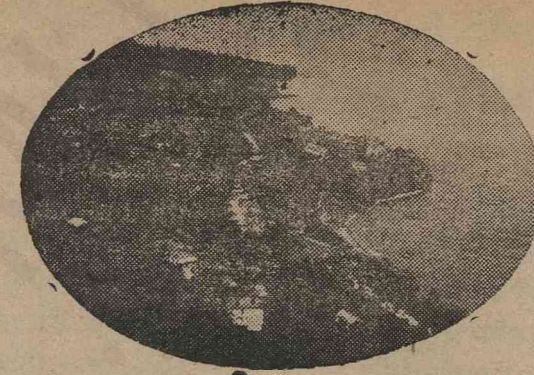
Mehtapta , suyunda kızlar yunarmış ,
Doğuda , başına kuşlar konarmış ,
Gurupta , bir kızıl bâde sunarmış ,
Yıkılıp hâkolan Devren Çeşmesi !

O eski günlerden kalmamış nişan ,
Haymeler yıkılmış şen kızlar nihan ,
Göçmüş bu yerlerden inliyen çoban ,
Olmuş şu dağların Viran Çeşmesi !

Çeşme ; mezarıma, taşın taş olsun !
Göz yaşların oluğuna yaş olsun !
Gönlümse haşredek bir sırdaş olsun !
Desinler adına Hicran Çeşmesi !

Ordu

M. Sükûti Karaca

Keçiköyü'nde

Niyazi Doğu'ya

Duyarsın coşkun bir şi'r âhengini ,
Renk , ışık kaynaşır Keçiköyü'nde ...
İçersin gurubun kızıl rengini ,
Taslar badeleşir Keçiköyü'nde ...

Gönüller çırpır , sevdalanırlar ,
Çiçekler serpilir , Leylâlanırlar ,
Âşıklar ah eder , Şeydalanırlar ,
Periler oynasır Keçiköyü'nde ...

Boztepe hüsnünün derdiyle yanmış ,
Onu Karadeniz tek Leylâ sanmış ,
Dertli mâşûkalar burda yıkanmış ,
Her koy bir sır taşır Keçiköyü'nde ...

Sevdalı koynuna yıldızlar akar ,
Mehtap saçlarını koynunda yıkar ,
Gurupta dilberle seyrane çıkar ,
Her kuş bülbülleşir Keçiköyü'nde ...

Hazanı bilmiyen bir baharı var ,
Güneş vurgun batır , Ay baygın doğar ,
Kalplere gizli bir haşret mi damlar ,
Martılar ağlaşır Keçiköyü'nde ...

Dinçleşir gönülden yorgun olular ,
Neş'eyab olurlar dilhûn olanlar ,
Havzanlı o hüsne vurgun olanlar ,
Allah'a yaklaşıp Keçiköyü'nde ...

Ordu

Cem Havzanlı

Telkikler:

Ünye'li Ziya Behlül [1]

Sıtkı Can

Ordu Vilâyetinin yetiştirdiği müstesna Zekâlardan biri de Ziya Behlül'dür. Filiz iken kırıldı, serpilip gelişirken çiçekli dalları, renkli meyvalarıyla göçüverdi. Yirmi beş yaşında toprak oldu bir değer... Bir koza gibi seyrini tamamlayarak gurup etseydi bugün elimizdeki birkaç tel ipek avuçlardan taşan bir kıymet olacaktı! Servet-i Fünun gibi ağır başlı bir dergide çocuk denecek bir yaşta yer alan Ziya, hakikaten bir ışık, bir mihrak, gerçek bir şairdi. Ölüm ona zamansız kıymasaydı, o daha bir çok ünlüler gibi dillerde dolaşacak, zevk ve heyecanımız olacaktı. Ne yazık! Bugün onu tanıyanların sayısı okadar az ki,...

Ziya, 1889 da Terme'de doğdu, 19 Eylül 1914 te de ölmüştür. Mezarı Ünye'dedir. Babası, uzun zaman Ünye Reji Müdürlüğünde bulunan Ahmet isminde bir zattır. Oğlu Ziya'nın terbiye ve tahsiline dikkat etmiş, kültür sahibi bir genç olarak yetiştirmiştir.

Adalet'e

Adalet, ey bu arzın en güzel, en tatlı rüyası,
Bütün zulmün, bütün zulmetlerin âsude ferdası.
Vücudun büsbütün inkâr edilmez belki sen vardın.
Evet, sen belki mazide büyük bir hakkı kurtardın.
Fakat, hülyaların çok sürmeden en muhterem kuvvet
Bütün şiirin, bütün hânüle düştün... bir kızıl âlet,
Hükümdarlar elinde hizmet eyler bir esir oldun...
Hazırlandı o gün sen görmeden matemli tâbutun...
Senin uğrunda hep, güya hükümdarlar cidal etti,
Senin uğrunda herbir çölde kandan lâleler biti.
Senin uğrunda onlar böyle etrafa ateş saldı,
Senin uğrunda hep biçarelerden intikam aldı.
Süründün yolların üstünde, yorgun, her yerin bitap,
Ezildin taşların altında, baygın, gözün bihap.
Bu yorgun cismi şarktan garbe garpten şarka gezdirdin.

İlk ve Rüştüye Ünyede ikmal eden Behlül İstanbul'a gidince Fransızcasını iletıyor. Bir aralık Darülfünun Edebiyat şubesine devamı başlamışsa da hastalığı burayı ikmale fırsat vermemiştir.

Arap ve Farsca'sı da kuvvetli idi. Yazılarındaki kudret bu iki dildeki vukufunu ispata kâfidir. Ziya, örnek bir insandı.

Şiirleri şekil bakımından kusursuzdur. Aruz ölçüsünü muvaffakiyetle kullanmış, imale ve zihafalara yer vermemiştir. Yalnız dil bakımından ifadesi ağırdır. Bugüne göre bir kusur olan bu hal, dünün bir zineti idi. Hayal, benzetiş, mazmun bakımından üstat T. Fikret'i hatırlatıyor. Her şeyden onun gibi bedbin, her haksızlığa onun gibi isyankâr... Fikret'e ithaf ettiği "Sabah Duası", ald yazısıyla bu sanatçı şaire karşı sevgi ve bağlılığını açıklamıştır. Cenab'a benzeyen tarafları da yok değil. Aşağıdaki parçası ne kadar özli.

Hukukçu gözü ile:

Memleket Kriminolojisi "Mücrimlerin Kültür Seviyesi,"

Yazan:

Mehmet Ali Sebük
Ordu C. Müddeiumumisi

(Geçen sayıdan devam)

Biz de Ordu hapisanesinde bir kütüphanenin çekirdeğini tesise çalışıyoruz. Fakat bu kolay bir iş değildir. Zira bir kütüphane ya para veya teberra yolu ile tesis edilir. Bizim paramız olmadığı gibi, hapisane için kitap teberra etmek isteyen kimselere de tesadüf edemiyoruz. Bundan dolayı cesaretimiz kırılmıştır. Bu işte de Halkevimizin alâkasını görüyoruz.

Eldeki kitaplardan istifade edilecek manevî seviyeye irişmiş mahkûmlarımız pek azdır. Kitap adedini artırırken da manevî seviyeyi de yükseltmeğe uğraşıyoruz.

Bu kültür seviyesini artırmak hususunda bizimle omuz omuza çalışmağı bedava göze alabilecek idealist öğretmenleri nerde bulmalı? Hiç bir şey mukabilinde olmıyarak, hapisaneye girip bu zavallı insanları okutmak ve onların ruhlarını değiştirmek için ken-

dinde kuvvet bulacak bu kıratla öğretmenlere ne kadar ihtiyacımız var?.. Gerçi bunlara kuru bir teşekkürden başka verecek bir şeyim yoktur. Onu biliyorum. Fakat onların kendi vicdanlarından alacakları mükâfat, maddî hiçbir şeyle ödenemeyecek kadar ebedî olacaktır. Mahkûmu kötülüğe sevkemiş olan fena ruhu kazıyıp, bir idealiste gurur verebilecek en mükemmel bir neticedir.

Faydasına inandığım bir kitabı okuyup anlayabilecek kimselerin hapisanede bulunmadığını gördüğüm zamanki teessürüm sonsuz oldu. Hayatta iyi insanların rolü ne ise, hapisanede iyi kitapların rolü de odur. Avrupa hapisanelerindeki mahkûmların elinde gezen kitapların başında, maruf İtalyan edibi Silvio Pellico'nun "Mes Prisons," adlı kitabı gelir.

En büyük keder ve felâketler kar-

Ve meysane çırpındıkça her gün bir kanat verdin.
Şu payansız semalarda başın hür, bir zaman uçtun.
Bugün lâkin yerin üstünde kalmış hasta bir kuşsun.
Bırak maziyi, bak, dün yemyeşil bir kıt'a çiğnendi,
Başında taç olan birkaç sefilin ruhu dinlendi,
Senin uğrunda bi şüphe bu hicranlar, bu husranlar,
Senin uğrunda hep onlar, senin uğrunda hep bunlar.
Adalet, hasta insanıyetin tûlsüz heyulâsı,
Adalet, ey bu asrın en yalan, en süslü hülyası

22 - 5 - 1330

Ziyan'ın elde edebildiğim beş parça uzun şiirleri hep böyle derin bir mantık ve fikir hamulesidir. Hepsinde

de yaralı bir gönlün melâli sezilmektedir. Ona elemin şairi diyebiliriz.

S. Can

şısında bile, hiç bir ruhî zaafa duçar olmadan, iradenin öz kuvveti ile mukavemet metodlarını veren bu kitabı, yalnız mahpuslara değil, herkese tavsiye ederim. Kitabın en büyük avantajı, hapishanelerde bizzat yaşamış olan vakaları ele almasıdır. İşte bu kitabın tercemesine Ordu Halkevi Kütüphanesinde tesadüf ettiğim zaman çok sevindim. Ve onu hemen alarak Hapishaneye getirdim. Aradan iki ay geçince, kitap hakkındaki intibalarını öğrenmek için, onu okumuş olanlarla temas ettim. Koskoca Hapishanede bunu okumuş olarak karşıma ancak üç kişi çıktı. O andaki teessürümün büyük olduğunu itiraf etmeliyim. Her satırını okuyup ezberlemelerini bile istediğim bir kitabın, 200 kişi arasında 3 kişi tarafından ele alınabilmesi hadisesi, bana, önünde bulunduğumuz yokuşun çetinliğini gösterdi. Kendi mesaimin ne kadar naçiz ve cemiye-tin bu işteki müşterek yardımına ne derece ihtiyacımız bulunduğunu bir daha düşündüm.

Allaha çok şükür, bizim mücrim-lerimizin iyi ve faydalı söze karşı olan itimat ve alâkası ölmemiştir. Kitaplar

vasıtasile elde edemediğimiz müspet neticeleri sözle elde etmemiz mümkündür. Söz vasıtasile mahkûmların ruhlarına inmek tecrübesi, Ordu Hapishanesindeki mesaimizin direğini teşkil etmektedir. Şayet yanı başımızda bir de öğretmen kadrosu olsaydı, mahkûmların ruhlarını hedef tutan mesaimiz, çok daha çabuk inkişaf ederdi. Fakat biz her türlü imkânsızlıkları hesaba katarak ve asla hayale kapılmadan, bu kadarla da iktifa etmesini ve neticeyi sabırla beklemesini biliyoruz. (1)

Mahkûmlarımız da, hiç olmazsa ne yapmak istediğimizi ve kendilerinden neler beklediğimizi pek iyi biliyorlar. Ve bu uğurda muvaffak olmamız için ellerinden gelenlerin fazlasını bile yapıyorlar.

Zira takdir ediyorlar ki bizim muvaffak olmamız, maddî ve manevî ıztıraplarını azaltacak ve cemiyetin gelecekteki huzur ve sükûnunu garanti edecektir. Bir Müddeiumumî sıfatile, bizim de istediğimiz zaten bundan fazlası değildir.

M. Ali Sebük

(1) Kriminoloji. S. 123. M. Ali Sebük

Felsefe kırıntıları

—Güstav Löbon'dan—

Fertçilik, zail olmağa yüz tutan bir haleti zihniyedir. Asrî adam mensup olduğu gruba, istiklâlîni muhafaza edemeyecek kadar merbuttur.

Kuvvet, muvakkat bir itaat temin eder. Fakat asıl itaat vakarla temin edilir.

Fikrin kudretsizliği, bazan harekâtın kudretsizliğini intaç eder.

Hakikî saadet bazan bir şeyin temellükünde, lâkin ekseriya o şeye malik olmak ümidindedir.

Bazı siyasi hatalar vardır ki tevlit ettikleri netayîç bir harbin zayıflığından daha ağırdır.

Muhakemenin esası olan fikri tenkid aklı beşerin en yükesk bir melekesidir. Tenkid ihtiyacı ise bilâkis zekânın en aşağı bir şeklidir.

Terbiye:

Aile ve Okul Çocuğu iyi tanımalıdır

HALİL GURPINAR

Ordu İlköğretim Müfettişi

Bugün hâkim olan prensiplerden biri de her insanın önce işliyeceği maddeyi iyice tanıması, sonra işliyeceği bu şeyin bünyesine göre hareket etmesidir. Değil bir aile, bir öğretmen, bir doktor hatta bir marangoz bile işliyeceği ağacın evsafını tanımadan işe başlamaz. Buna rağmen dikkat edersek bazı aile ve okullarda çocuğun iyi tanınıp hususiyetine göre hareket edilmediğini görebiliriz.

Meselâ: bir çocuk iyi çalışmıyorsa en basit, kolay ve iptidâî olan bir çareye baş vurulur. Yani o çocuk dövülür veya sınıfta bırakılır.

Çocuk başarı gösteremiyorsa sebepleri nedir, sıhhi durumu nasıldır, ev ve okuldaki durumu nasıl, arkadaşları kimler, muhiti nasıl, ev ve okul çalışmasına müsait mi, oyun, istirahat ve çalışma zamanlarını nasıl geçiriyor, ruhen; sinirli, mahcup, korkak, ihmâlcî, dikkatsiz ve yalancı mı, bunların sebepleri nelerdir, bu kusurlar nasıl tedavi edilebilir? İşte bu sorular aile ve öğretmenin en mühim konularını teşkil etmelidir. Yoksa başarısızlığı geri bırakmak, hata yapma cezalandırılmak suretile hareket edilirse dünkünden ne farkı kalır. Çocuktaki bir kusur görülünce ne şekilde olursa olsun onu cezalandırmaktan ziyade hatanın sebebini arayıp ortadan kaldırmalıdır. Ceza, çocuk üzerinde zannettiğimizden daha korkunç tesirler husule getiren bir şeydir. Aradan uzun yıllar geçmesine ve bu yıllar arasında bir çok hatıralarımızın kayıp olmasına rağmen bu cezaya ait bir vak'ayı hiç unutamam.

Mahalle mektebinde okuyorduk.

Hocamız hem köyün imamı, hem de bizim muallimimizdi. Arkadaşlarımız arasında Cin Salih isminde birisi vardı ki yaramaz olmasına rağmen çok severdik. Bu cin lâkabını ona neden verdik hatırlıyamıyorum. Birgün erkenden mektebe gelmiş, hocanın sopalarını yakmıştı. Hocaya sopa lâzım oldu, sopaları yerinde bulamayınca fevkalâde kızdı. Birinci meseleyi bırakarak bu sopaların ne olduğu tahkikatına girişti. Söylemek için bir çoklarını falakaya yıktı. Bu arada Cin Salihin yaktığı söylendi. Bundan hidetle köpüren hocamız Cin Salihî falakaya yatırıma bile lüzum görmeden döğüyor, tekmeliyor ve oradan oraya itiyor "değnek olmadan döğemem mi zanettiniz," diye tekme ve yumruğunun çeşitlerini gösteriyordu.

Ertesi gün Cin Salih mektebe gelmedi. Obir günler gene gelmedi. Hastalığını işittik. İhtimal hastalığı ağırlaşmıştı ki komşularla annem de hastayı ziyarete gidiyordu. Ben de yanlarına katıldım. Cin Salihin annesi oğlunun insafsızca döğüldüğünden şikâyetle ağlıyor, babası da (Hocanın vurduğu yerde ahirette gül biter) diye karısını teselliye çalışıyordu. Aradan çok geçmedi Cin Salihin öldüğünü işittik. Hocamız Salihin nârin vücudunu yıkarken kalabalık arasından ben de seyir ediyor daha ahirete varmadan zavallı arkadaşımın vücudunda benek benek bitmiş olan siyah gülleri görüyordum.

Çok şükür bu facialara Cumhuriyet okullarında çoktan nihayet verilmiştir. Bununla beraber aile ve okulun elele vererek yapacakları önemli ödevler vardır.

H. G.

Aklın Aczi..

İnsan insan gezerek
Sordu hepsine tek tek:

- Kâinatla bir atom arasında ne fark var?
- O ne kadar cesimse, atom bir hiç o kadar.

“Bu mantık doğru gibi..” diyerek mırıldandı,
Görünüşe aldıandı...

Sonra.. Şüphelendi bir:
Hiç, niçin halkedilir?

Sorup Hâhka cevap aldı: değiller haklı;
İkisinde de aynı hârikalarını saklı...

Önünde bir tenakuz uçurumu açıldı,
İlerlemekten yıldı...

Selâhattin Kurtuluş

Eskisi Gibi

Fındık dalları gerindi:
Bir çocuk gülümsemiyle,
Çimende oynadı ışık;
Yaprak gölgeleriyle.
Masmavi deniz, yemyeşil yamaç
Ve mor kır çiçekleri
Hepsi yerli yerinde
Eskisi gibi...
Hâtıralar yosun tutmuş Güngörmez’de;
Sularında hep eski hayaller...
Bahtiyarlık gezinir yollarında Keçiköy’ün
Bir saadet gibi eser yosun kokulu rüzgâr.
Fındık bahçelerinde
Eskisi gibi....

N. Ökmen

Ziraat:

Elma ağaçlarına ârız olan Zararlı Böcekler

Yazan: Huriye Genç

Güzel Ordu’nun münbit toprağın-
da yetişen Elma neveleri çok
ve nefistir, fakat bakımsızlık, bu gü-
zel (besleyici A, B vitaminleri olan)
meyve ağaçlarını harap ve meyvenin
olgunlaşmasına engel olmaktadır. Bu
zararlı kurtlar ikidir, birisi çiçek gon-
ca iken gelir, çiçek içine yerleşir, di-
ğeri genç meyvenin çekirdeklerini yer.

1— Elma ağaçlarının çiçeklerine
gelen bu böcek fındık kurdunun arka-
daşı olan (ANTONOMUS POMORUN)
adında dört milimetre uzunluğunda
sırtı kanburca esmer siyahımtırak renk-
te kısa tüylü birinci çift kanatlarında
enine iki beyaz çizgisi olan ağzı hor-
tum şeklinde bir hayvancıktır. İlk ba-
harda elma çiçekleri gonca halinde
iken dişi böcek hortumu ile goncayı
delip yumurtasını bırakır, yumurta bir
hafta sonra açılır, beyaz kurt çıkar,
çiçek içindeki erkek ve dişi organı
yediğinden çiçek demir pası rengini
ve karanfil durumunu alarak kalır,
tabii meyve olamaz.

Kurt yerleştiği ve harap ettiği çi-
çek içinde vücut devrini tamamlaya-
rak tam böcek olur, uçar, mayıs ni-
hayetine tesadüf ettiğinden bir kaç
zaman yapraklar üzerinde kalır, sonra
kışı geçirmek üzere kuru yapraklar
ve çalı çırpı arasına saklanır, ilk ba-
harda yine çıkarak aynı zararı fazla-
sile yapar ve sizi güzel elmalarınızdan
mahrum eder.

2— Elma meyvesinin çekirdeklerini
yiyen ve meyvenin olgunlaşmasına en-
gel olan (KARPOKPSA PUMONNEL-

LA) denilen gece kelebeğidir.

Bu böceğin bir santimetre uzunlu-
ğu vardır, kanatlarını açınca iki san-
timetre yer kaplar, vücut sincabi, bi-
rinci çift kanatları kül renginde tunç
rengi çizgiler vardır, kanadın etrafı
altın sarıdır, ikinci çift kanatlar es-
merdir, diğerleri gibi senede iki nesil
verir, birinci nesil nisandan hazirana,
ikinci nesil temmuzdan ağustosa ka-
dar çıkar.

Birinci nesil erken çiçek açan el-
ma ağaçları üzerinde bulunur, dişi ke-
lebek henüz teşekkül etmiş genç mey-
ve üzerine yumurta bırakır, bu yumur-
ta bir haftada açılır (12—17) m,m bü-
yüklüğünde ve meyvenin rengine göre
renk alan — kırmızı, sarı, penbems—
kurt meyve üzerinde esmer renkte iz
bırakır ve körpe meyvenin içinde yü-
rür, meyve büyüdükçe kurt da büyür,
meyvenin çekirdeklerini yer ve esmer
renkte bir sıvı ile kabuğa doğru yol
açarak çıkar, meyve de düşer (tem-
muz, ağustos), esmer renkteki tırtıl
kabuklar arasına sığınarak yirmi gün
sonra (tam böcek) kelebek olur, ve
ikinci nesil yumurtalarını sağlam el-
malar üzerine bırakır, çıkan tırtıl he-
nüz olgunlaşmamış meyvenin içine gi-
rer, elmanın vaktinden evvel olgunla-
şıp düşmesine sebep olur.

Elma erken olan neviden ise tırtıl
dışarı çıkmağa vakit bulmadan bera-
berce toplanır, geç olgunlaşan neviden
ise çıkarken bir iplikcik uzatır yere
iner otların arasında sağlam ve sinca-
bi renkte ördüğü koza içinde kışı ge-

Kim bozmuş

1322—1906 da, Abdülhamid'in saltanatı esnasında bir kuyruklu yıldızın arza çarparak dünyayı mahv ve harap edeceğinden bahsedilmişti. Şâir Eşref bu vak'ayı telmihen bir kıt'a yazmış, o kıt'ada :

"Mukaddermiş harab'si bu mülkün çünkü yıldız'dan."

diyerek Abdülhamid'in istipdadının memleketi harap ettiğini bilvesile zikretmiş, kuyruklu yıldızla, Abdülhamid'in Sarayının bulunduğu yıldız arasında bir de cinas yapmıştı. Bu kıt'a ağızdan ağıza dolaşıyordu. Eşref'in İzmirde bulunduğu sırada İstanbul'dan tahkikat icra etmek üzere sureti mahsusada memuren gönderilmiş olan Tatar Şakir Paşa'nın bu kıt'a kulağına gitmişti. Paşa, Eşrefi çağırttı. İzmir Valisi Kâmil Paşa da hazır bulunuyordu.

Eşref, odadan içeri girince Tatar Şakir Paşa kaşlarını çatarak :

çirir, ilkbaharda uyanır, kestane rengindedir, hazıranda kelebek olur, zararlarına fazlasile başlar, elmalar tatlılaşamaz, kurtlu oldukları için kıymetleri düşkündür, bundan başka tırtıl içinde iken toplanan elmalar ile yenilen kurt sindirim aygıtımıza geçerse şiddetli ishale sebep olur, büyükler kurdu yemezler, fakat küçük yavrular lezzet farkını bilmezler, ellerine verilen elmaları emniyetle yerler ve hastalanırlar, bunun için ağaçlarımıza çok dikkat edelim..

Çok küçük gördüğünüz için önemle karşılamadığınız bu hayvancıklar ne kadar zararlıdır, bu küçücük mahluklar, yalnız insan uzviyetine değil servetine de düşmandırlar.

İlkbahar günlerinde çok çalışınız, ağaçların kenarındaki tırtılları toplayınız üzerlerine toz kireç döküp yakınız, çiçek zamanında ağaçlara birdenbire

— Eşref efendi, dedi, siz Zatı Şâhâne aleyhinde yıldızdan bahseden bir kıt'a yazmışsınız.

[Kıt'ayı okudu:]

"Mukaddermiş harabisi bu mülkün çünkü yıldız'dan."

Bu kıt'a sizin değil mi?
Eşref cevap verdi:

— Paşa hazretleri, o kıt'a bendenizin amma bozmuşlar. Aşlı böyle değil:

"Mukaddermiş harabisi bu dünyanın o yıldızdan."

şeklinde idi.

dedi. Bu izahat kâfi göründü. Fakat biraz sonra bir iş zımında Şakir Paşa bir lâhza odadan dışarı çıktığı zaman, Vali Kâmil Paşa Eşref'e bakarak kalın sesle şöyle dedi:

— Eşref, o güzel kıt'ayı şimdi sen bozdun!

ARSENİK sıvası serpiniz, bu zararlı kelebek gece uçtuğundan aydınlık ile toplayınız, ve sağlam mahsül yetiştirmeğe gayret ediniz...

Köylü kardeş! satışa çürük ve hastalıklı meyveleri getirme, düşen elmaları hayvanlara yedir.

Anneler ve Babalar! yavrularınıza kurtlu meyveleri yedirmeyiniz. Herhangibir sebeple büyüklerin gösterdiği ihmal ve lâkaydi yüzünden yarının ümidi olan küçük yavrular çok ızdırıp çekmekte ve belki de cılız kalmaktadır, yurt ödevlerimizi unutmayalım...

Cennet kadar güzel olan bu yurdun sağlam ve gürbüz yavrulara ihtiyacı var daima hatırimızda tutalım ki (BU GÜNÜN KÜÇÜKLERİ YARININ BÜYÜKLERİDİR) aynı zamanda onlara iyi örnekler de gösterelim, çalışan daima kazanır.

Huriye Genç

Evimiz Dil - Edebiyat şubesi tarafından her ayın (19) unda çıkarılır.

Yazı ve abone işleri için,
Dil ve Edebiyat Şubesi Başkanı
Sadri Us'a müracaat edilmelidir.

Sayısı 20
Yıllığı 240 kuruştur.

Adres: Ordu Mecmuası - Ordu

Halkevleri Dergileri

Ankara	Ülkü	Kars	Doğuş
Adana	Görüşler	Kayseri	Erciyaş
Afyon	Taşpınar	Konya	Konya
Amasya	Yeşilirmak	Manisa	Gediz
Antalya	Türk Akdeniz	Mersin	İçel
Artvin	Çoruh	Miezifon	Taşan
Bafra	Altınyaprak	Milâs	Yeni Milâs
Balıkesir	Kaynak	Muğla	Muğla
Bursa	Uludağ	Niğde	Akpınar
Burdur	Burdur	Niksar	Ülker
Denizli	İnanç	Ordu	Ordu
Diyarbakır	Karacadağ	Tire	Küçük Menderes
Elâzığ	Altın	Trabzon	İnan
Eminönü	Yeni Türk	Samsun	19 Mayıs
Eminönü	Halkbilgisi haberleri	Sinop	Dranaz
Eskişehir	Halkevi	Sivas	Orta Yayla
Giresun	Aksu	Yozgat	Bozok
Isparta	Ün	Zonguldak	Kara Elmas
İzmir	Fikirler		

20 Kuruş

MAHMUT ÇAKIROĞLU'DAN
ALINDI

Vilâyet Matbaası